

Utdanningsdirektoratet foreslår nye tiltak mot skolefravær

Elevenes fravær har økt og flere elever har bekymringsfullt høyt skolefravær. Dette er en utfordring både i grunnskolen og i videregående opplæring.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 02.11.2023

– Vi er bekymret over at barn og unge er mindre på skolen. Å være på skolen er viktig for at elevene skal lære, og for at skolen kan skape et godt skolemiljø der elevene følges opp både faglig og sosialt, sier direktør i Udir, Morten Rosenkvist.

– Fravær, uansett årsak, krever oppfølging fra skolen, og det viktigste er at tiltakene hjelper elevene som trenger det, sier Morten Rosenkvist

Udir foreslår nå flere tiltak som kan bidra til at flere elever er til stede på skolen.

– Skolefravær er et sammensatt problem. Tiltakene skal støtte skolene i arbeidet med et inkluderende, trygt og godt skolemiljø. Det skal gi dem gode rutiner for å fange og følge opp fravær tidlig, sier Morten Rosenkvist.

Udir foreslår tiltak for ulike typer fravær.

Et nasjonalt fraværsregister

Direktoratet anbefaler at det opprettes et nasjonalt fraværsregister. Dette bør inneholde fraværsdata på individnivå som omfatter elever på alle trinn. Bedre informasjon om elevenes fravær vil bidra til å bevisstgjøre både nasjonale og lokale myndigheter om utfordringene. Det vil gi myndighetene et bedre kunnskapsgrunnlag for å sette inn tiltak og en bedre mulighet for å vurdere effekter av tiltakene.

Ny fraværsregel

Direktoratet anbefaler endringer i dagens fraværsgrense for videregående opplæring. Målet er å sikre tidligere og tettere oppfølging av elever med fravær. Udir har vektlagt hensynet til økt nærvær i opplæringen, mindre byråkrati, god nok kontroll og rettferdige regler:

- Udir foreslår å fjerne krav om legeerklæring ved fravær som skyldes helsegrunner, og innføre en egenmeldingsordning for alt fravær. Samtidig skal alt fravær gjelde.
- Udir foreslår å fjerne reglene om føring av fravær på vitnemål og kompetansebevis i videregående skole. Dette innebærer at ikke noe fravær skal føres på vitnemålet/kompetansebeviset.
- Grensen for når en elev kan miste karakter i faget økes fra 10 til 15 prosent. Skolen får samtidig en plikt til å tilby samtale med eleven når eleven nærmer seg høyt fravær.
- Rektor avgjør om elever med mer enn 15 prosent fravær likevel skal få karakter i faget, dersom det er urimelig om eleven ikke får karakter. Her skal det blant annet kunne gjøres unntak for elever med funksjonsnedsettelse eller kroniske sykdommer.

Ny fraværsregel er ikke løsningen for de mest sårbare elevene. For denne gruppen kreves det andre tiltak for at de skal fullføre og bestå videregående opplæring. Forslagene skal på offentlig høring, slik at alle får muligheten til å komme med innspill.

[Mange elever engasjerer seg i anbefalingene. Du kan lese vårt svar til elever her.](#)

Tydeligere nasjonale råd

Det er skoleeier som er ansvarlig for at elever med høyt eller bekymringsfullt skolefravær blir fulgt opp. Udir anbefaler likevel at nasjonale myndigheter gir tydeligere faglige råd for å sette skoleeier og skolene i stand til å jobbe forebyggende og følge opp fravær systematisk. På kort sikt vil direktoratet videreutvikle eksisterende støtteressurser og nasjonale kvalitetsutviklingsverktøy.

Videre kunnskapsutvikling

Udir mener det er viktig å styrke kunnskapen om god praksis, samt å sette i gang forskning om hvordan barn og unge selv opplever bekymringsfullt fravær og deres perspektiver på godt nærværarbeid i skolen.

På sikt anbefaler direktoratet også mer forskning av hvordan årsaker på individ-, skole- og samfunnsnivå påvirker utviklingen av fravær.

Mobilisere laget rundt barna

Bekymringsfullt fravær er komplekst og kan ikke løses av skolen alene. Direktoratet mener derfor det er nødvendig å styrke kompetanse og kapasitet for å mobilisere laget rundt barn og unge. Laget rundt er helt sentralt for å kunne få til skreddersømmen som det er behov for i saker med bekymringsfullt fravær. Kommunene må tilbys veiledning og støtte til å utvikle og gjennomføre god praksis i dette arbeidet.

Direktoratet har oversendt svar til Kunnskapsdepartementet på oppdrag 2022-027 om fravær i grunnskole og videregående skole